

Za boljše zdravje in zmanjšanje neenakosti v zdravju otrok in mladostnikov

**Predlog koledarja preventivnega programa -
Usmeritve in pristopi za novi preventivni program za
otroke in mladostnike – program ZDAJ.**

Predstavitev predlogov: **Andreja Domjan Arnšek, Lucija Gobov, Majda Troha**

Predloge so pripravili člani delovnih skupin:

Andreja Domjan Arnšek, Lucija Gobov, Majda Troha in

Darja Paro Panjan, Peter Najdenov, Metka Skubic, Anita Prelec, Irena Cetin Lovšin, Andreja Tekauc Golob, Margareta Seher Zupančič, Ajda Cimperman, Tina Bregant, Mojca Švab Zavrtnik, Nevenka Zavrl, Andreja Kovač, Daša Popenko, Andreja Mikuž, Jana Kodrič, Martina Mlaker, Danila Cotič, Maša Naraločnik Sinur, Marjeta Maroša Meolic, Bernarda Dobnik Renko, Nada Jonko, Martin Bigec, Anita Jagrič Friškovec, Tanja Javh, Mojca Juričič, Tatjana Grmek Martinjaš, Peter Janjuševič, Branka Kvas Kočič, Bernarda Vogrin, Bernarda Dobnik Renko, Alenka Tacol, Mirjana Kocjan, Jernej Završnik, Polonca Truden-Dobrin

Predlogi za novosti v preventivnem programu

Zdravje in zdravstveno varstvo otrok in mladostnikov

Ocena stanja in ocena potreb

Novosti, izboljšave in integracija

Preventivni program za otroke in mladostnike

Anamneza &
Pregled

Meritve

Presejanja

Laboratorijske
preiskave

Cepljenje

Individualno
zdravstveno
vzgojno svetovanje

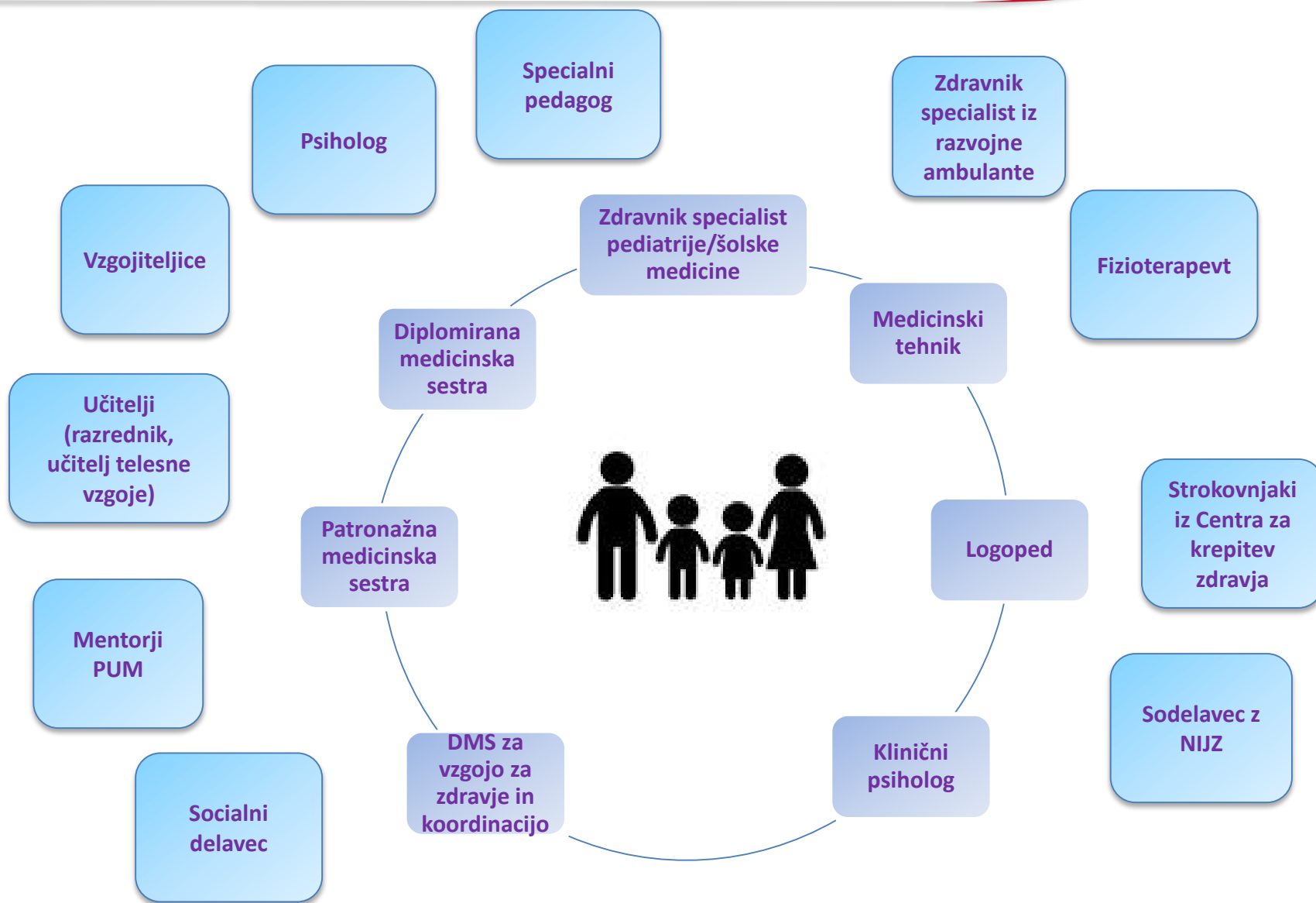

Skupinska vzgoja za
zdravje

Preventivni tim za otroke in mladostnike

Preventivni tim za otroke in mladostnike - partnerstvo in medsektorsko sodelovanje

Predlagani koledar preventivnega programa:

- **Prenatalno:**
 - Priprava na porod in starševstvo
 - Prenatalni obisk za izbiro osebnega pediatra in dogovor s patronažno sestro
- **Novorojenček:**
 - Preventivni program v porodnišnici
 - Obiski patronažni sestre (univerzalni in podaljšana intervencija)
- **Predšolski otrok:** 1., 3., 4 in pol meseca, 6., 9. ,12., 18.mesec, 3 leta, 4,5 let
- **Šolar:** Individualni pregled pred vstopom v šolo, 2., 4., 6. , 8. razred
- **Dijak:** 1., 3. in 5. letnik.
- **Osipnik** vključen v PUM oz. z osebnim vabilom – vzgoja za zdravje in pregled po programu za 3. letnik srednje šole.

Predlagani koledar preventivnega programa – v času nosečnosti:

- Priprava na porod in starševstvo (skupinska oblika vzgoje za zdravje)
- **Drugo po programu preventivnega zdravstvenega varstva nosečnice**
- Prenatalni obisk za izbiro osebnega pediatra
- Dogovor s patronažno sestro na lokaciji, kjer bosta mamica in novorojenček po odpustu iz porodnišnice.

Predlog programa za novorojenčka v porodnišnici I:

- **Preventiva hemoragične bolezni** – aplikacija K vitamina 1mg i.m. ob rojstvu. V primeru, da starši odklanjajo i.m., lahko otrok prejme 3 doze 1-2 mg K vitamina p.o.- Potrjeno na RSK za pediatrijo. Predlagamo, da se pripravi formular za pojasnilno dolžnost za K vitamin.
- **Preventiva gonoroične in klamidijske oftalmije** – nekatere porodnišnice ne dajejo več targezinskih kapljic v oči zaradi kemičnega konjunktivitisa in nasprotovanja staršev. Čakamo strokovno mnenje oftalmologov.
- **Nega popka** – v porodni sobi antiseptik nato fiziološka raztopina.
- **Preverjanje sluha** – TEOAE v starosti 48 ur – nespremenjeno (problem – krajšanje hospitalizacije, lahko lažno pozitiven izvid)
- **UZ pregled kolkov:** pregled ob rojstvu ali najkasneje do starosti 6 -8 tednov. Potrjeno na RSK za ortopedijo. Vprašanja o kakovosti izvedbe UZ na veliko lokacijah.

Predlog programa za novorojenčka v porodnišnici II:

- **Presejalni testi F, TSH... iz suhe kapljice krvi - Mnenje pediatrov – endokrinologov in pediatrov – pulmologov, da je potrebno uvesti še dodatna testiranja. Vloga že podana na Zdravstveni svet, dodatno je potrebno pripraviti vlogo za presejanje za cistično fibrozo. Postopek na Zdravstvenem svetu je v teku.**
- **Cepljenje TBC, Hepatitis B – indikacije ostajajo enake.**
- **Zdravljenje toksoplazmoze – po enakih smernicah kot dosedaj.**
- **Merjenje SatO2 - za odkrivanje prirojenih srčnih napak. Izvaja se v vseh porodnišnicah.**
- **Presvetljevanje oči z oftalmoskopom za odkrivanje prirojene katarakte - v prvih 6 tednih. Oftalmologe smo zaprosili za mnenje kdo in kdaj naj bi opravljal ta pregled.**

Predlog programa za novorojenčka v porodnišnici III:

- **Pregled novorojenčka po rojstvu in ob odpustu iz porodnišnice** - V primeru zgodnjega odpusta v 48 urah, je potreben najmanj 1 pregled.
- **Individualno zdravstveno vzgojno svetovanje** – nega novorojenčka, vzpostavljanje dojenja, varnost novorojenčka, pravilen transport, zdravo okolje, zmanjševanje tveganja za okužbe.
- **Obveščanje patronažne službe** o rojstvu otroka v njihovem rajonu. Predlog: V timu patronažne službe naj bi bila diplomirana babica, ki bo obiskovala nosečnice, matere in otroke.

Predlog programa za predšolskega otroka :

- **Individualni obiski z individualnim zdravstveno vzgojnim svetovanjem, sledenjem, napotitvami in vključitvijo v skupinske programe:**
 - 1.,3., 4 in pol meseca, 6., 9. ,12., 18.mesec, 3 leta, 4,5 let
- **Skupinska vzgoja za zdravje:**
 - v 2. mesecu starosti
 - v vrtcu (za starše, otroke).
- **Namenski preventivni obiski (glede na algoritem oz. indikacije)**
- **Delo v timu (patronažna medicinska sestra, klinični psiholog, logoped, DMS za vzgojo za zdravje in koordinacijo...)**
- **Medsektorsko sodelovanje z vrtci (imenovani zdravnik vrtca, imenovani preventivni tim vrtca), lokalno skupnostjo.**
- **Sodelovanje s imenovanimi šolskimi zdravniki oz. imenovanimi preventivnimi timi šole (predaja pacientov).**

Predlog programa za šolarje, dijake, osipnike I:

- **Individualni obisk z individualnim zdravstveno vzgojnim svetovanjem, sledenjem, napotitvami in vključitvijo v skupinske programe:** pred vstopom v šolo.
- **Obisk (razred, ob prisotnosti staršev) z individualnim in skupinskim zdravstveno vzgojnim svetovanjem (možno sledenje, napotitve in vključitev v skupinske programe):** 2., 4. razred
- **Obisk (razred) z individualnim in skupinskim zdravstveno vzgojnim svetovanjem (možno sledenje, napotitve in vključitev v skupinske programe):** 6., 8. razred, 1., 3., 5 letnik srednje šole, osipniki individualno z vabilom ali v skupini (PUM)
- **Namenski preventivni obiski** (glede na algoritem oz. indikacije).

Predlog programa za šolarje, dijake, osipnike II:

- Skupinska vzgoja za zdravje po programu za osnovne in srednje šole
- Delo v timu (patronažna medicinska sestra, klinični psiholog, logoped, DMS za vzgojo za zdravje in koordinacijo...)
- Medsektorsko sodelovanje s šolami (imenovani zdravnik šole, imenovani preventivni tim šole), lokalno skupnostjo.
- Sodelovanje z imenovanimi zdravniki vrtca oz. imenovanimi preventivnimi timi vrtca (predaja pacientov)
- Sodelovanje z izbranimi osebnimi zdravniki za odrasle (predaja pacientov).

Predlog programa za šolarje, dijake, osipnike:

	Vstop v šolo	2.R	4.R	6.R	8.R	1.L SŠ	3.L SŠ	5.L SŠ
Anamneza: - kompletna - dopolnjena	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Meritve								
TV	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
TT	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ITM	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Obseg pasu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
RR	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
pulz	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Skriningi								
Vid: - ostrina na daleč - barvni vid	✓	✓	✓	✓	✓ ✓	✓	✓	✓
Sluh: - šepet - ADG	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Skolioza	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ščitnica	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Psihosocialni skrining (SDQ): čustvene, vedenjske in socialne motnje	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ocena SŽO	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Klinični pregled	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Spolni razvoj	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Laboratorij								
KKS (Hb)					✓	✓		
holesterol	✓							

Novost – program za osipnike: ZDAJ. za mlade v PUM

- Vzpostavitev medsektorskega in interdisciplinarnega povezovanja (PUM, zdravstvo, sociala, lokalna skupnost)
- Podpora zdravemu življenjskemu slogu
 - Priprava načrta za skupino in pristopi
 - Prehrana
 - Gibanje in telesna dejavnost
 - Psihološki vidiki – samopodoba, zmanjševanje stigmatizacije in preprečevanje motenj hranjenja
 - Tvegana vedenja
 - Spolnost in reproduktivno zdravje.
- Prilagoditev programa potrebam uporabnikov
- Preventivni pregled
- Izbira osebnega zdravnika, ginekologa.

Predlagane novosti in izboljšave preventivnega programa I

- Vzpostavitev preventivnega tima za otroke in mladostnike in povezavo med osebjem v timu – integrirani pristop
- Krepitev zaupanja med starši in zdravstvenim varstvom na primarni ravni s kontinuirano skrbjo in odzivnim načinom dela preventivnega tima
- Krepitev povezav med timom in vrtci ter šolami, povezava z lokalno skupnostjo
- Programi za osipnike – povečanje vključenosti ciljne populacije
- Informacijska podpora – tehnična podlaga za izboljšanje dela in nove pristope (npr. obvladovanje problema čezmerne telesne teže in zmanjšane telesne zmogljivosti), izmenjava podatkov med zdravstvenimi strokovnjaki.

Predlagane novosti in izboljšave preventivnega programa II

- **Vključenost staršev v obiske šolarjev v 2. in 4. razredu**
- **Povečanje odzivnosti na zdravstvene probleme mladostnikov z uporabo vprašalnikov za anamnezo in povečanje obsega ključnih informacij za opredelitev kliničnega problema**
- **Algoritmi za opredelitev intervencij in stopenjska obravnava otrok in mladostnikov**
- **Sodelovanje z vrtcem in šolo za zagotovitev učinkovitega šolskega okolja za varovanje in krepitev zdravja na področju zdrave prehrane, telesne dejavnosti in duševnega zdravja.**
- **Opredelitev programa za dijake, ki se šolajo izven kraja bivanja.**